

ŠIAULIŲ SPECIALIOJO UGDYMO CENTRO KOMANDINIO DARBO MODELIS DIRBANT SU SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ VAIKAIS

- **Komandinis darbas** apibūdinamas kaip darbas suvienijus pastangas, kai aiškiai apibrėžiamos kiekvieno nario funkcijos, kontroliuojamas individualios veiklos efektyvumas ir įtaka bendram rezultatui.
- **Komandinis darbas** yra kompleksinės sąveikos procesas tarp kartu dirbančių žmonių.
- **Komanda** – tai keletas tarpusavyje susijusių žmonių, darančių vienas kitam įtaką ir sujungiančių pastangas siekiant bendro tikslo. Pagrindiniai komandos bruožai:
  - bendras, visus vienijantis tikslas;
  - bendradarbiavimas;
  - tarpusavio pagalba;
  - dalijimasis bendra atsakomybe;
  - socialiniai gebėjimai;
  - savirefleksija.

Vienas svarbiausių vaiko ugdymo principų – ugdymo *kompleksiškumas ir visapusiškumas*. Nė vienas specialistas nėra pajėgus vienas pats visapusiškai patenkinti vaiko poreikius. Jei specialistai, nesuderinę konkrečiau vaiko ugdymo koncepcijos, kiekvienas individualiai siekia savo tikslų, ugdymas tampa fragmentiškas ir nenuoseklus.

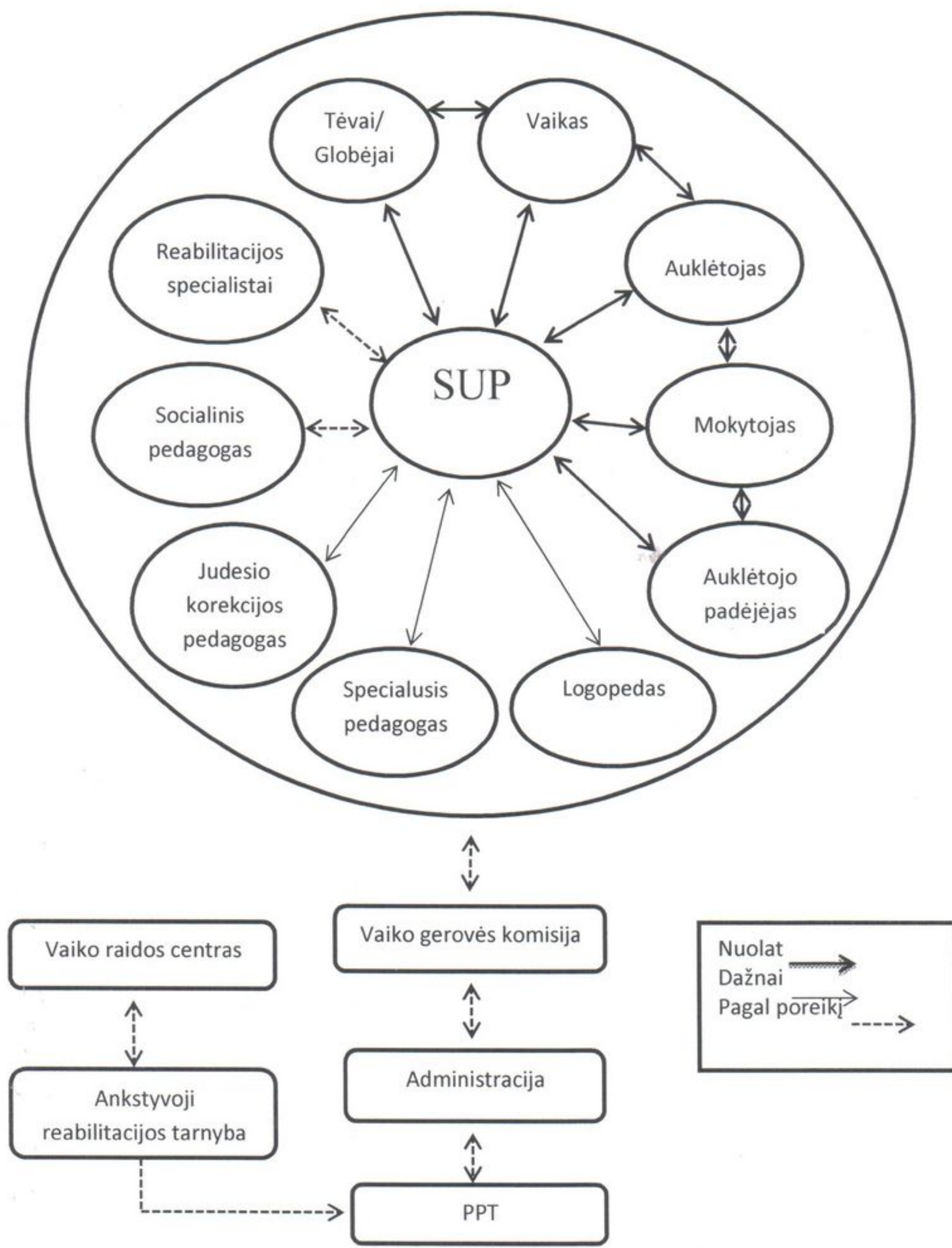
Šiaulių Specialiojo ugdymo centre dirbama pagal **transdisciplininį komandos** modelį. Komandos nariai dalijasi savo žiniomis, idėjomis, pasiekimais. Kiekvienas narys yra atsakingas už tai, kad būtų priimtas ne individualus sprendimas, susijęs su vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimu, bet kolegialus, suderintas su visais komandos nariais. Be vaiko, tėvų/globėjų, kurie yra lygiateisiai komandos nariai, į komandos sudėtį įeina visi su vaiko specialiųjų poreikių tenkinimu susiję švietimo pagalbos specialistai, reabilitacijos specialistai kiti darbuotojai.

Komandos narių funkcijos ir sąveika tenkinant vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius:

- *Auklėtojas (kiekvieną dieną)*, organizuoja ugdomąją veiklą, stebi vaiką kasdieninėje veikloje, fiksuoja jo pasiekimus, pažangą, bendrauja ir bendradarbiauja su tėvais/globėjais, specialistais.
- *Auklėtojo padėjėjas (kiekvieną dieną)*, padeda orientuotis ir judėti aplinkoje, apsitarnauti, pavalgyti, pasirūpinti asmens higiena.

- *Mokytojas (kiekvieną dieną)*, ugdo pažintinius ir komunikacinius gebėjimus, bendrąsias ir dalykines kompetencijas, kartu su specialiuoju pedagogu rengia ugdymo programas.
- *Logopedas (1-3 kartus per savaitę)* įvertina kalbėjimo, kalbos ir komunikacijos lygį, šalina sutrikimus, teikia rekomendacijas specialistams ir tėvams dėl vaikų kalbos ugdymo ir sutrikimų šalinimo.
- *Specialusis pedagogas (1-3 kartus per savaitę)* įvertina vaikų pažinimo, akademinį žinių lygį, rengia ugdymo programas, pritaiko individualizuotus mokymo būdus, metodus, kitų specialistų rekomendacijas.
- *Judesio korekcijos pedagogas (1-5 kartus per savaitę)* specialiomis pratybomis koreguoja, atstato ugdytinių bendruosius judesius, moko specialistus ir tėvus/globėjus judesių formavimo pratimų.
- *Socialinis pedagogas (pagal poreikį)* tiria ir įvertina ugdymo(si) sunkumų socialines – psichologines priežastis, konsultuoja, teikia socialinę – psichologinę pagalbą ugdytiniams, jų tėvams/globėjams ir specialistams.
- *Sveikatos priežiūros specialistas (2 kartus per metus ir pagal poreikį)* seka vaikų sveikatos būklę, suteikia pirmąją pagalbą, atlieka reabilitacijos/habilitacijos procedūras (vaistažolių vonias, masažą).
- *Tėvai/globėjai (kiekvieną dieną)* dalyvauja grupės/klasės veikloje, ugdymo procese, vaiko gebėjimų vertinime, sudarant ugdymo programas.

Komandos nariai yra lygiaverčiai partneriai, tačiau jų dalyvavimas tenkinant vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius yra netolygus (1 paveikslas).

1 pav. Transdisciplininis komandos modelis

Komandos sudėtis varijuoja atsižvelgiant į vaiko specialiuosius poreikius. Kintant vaiko poreikiams, gali kisti komandos sudėtis. Ugdymo procese komanda paprastai skyla į kelias grupes: *pagrindinę, konsultacinę ar visą komandą.*

- *Pagrindinę* komandą sudaro ugdymo proceso dalyviai, kurie kasdien sąveikauja su vaiku, teikdami jam savo pagalbą (mokytojas, auklėtojas, mokytojos/auklėtojos padėjėjas, vaikas, tėvai/globėjai). Ši komanda nepriima didelių sprendimų, bet yra atsakinga už kasdieninę pagalbą vaikui (ugdymo turinio realizavimo, kasdieninių poreikių tenkinimo, sąveikos tarp vaikų ir kt.).

- *Konsultacinė* komanda susideda iš specialistų, dirbančių su vaiku rečiau negu kiekvieną dieną (logopedas, specialusis pedagogas, judesio korekcijos pedagogas, sveikatos ir priežiūros specialistas, socialinis pedagogas, administracijos atstovas, taip pat pedagoginė – psichologinė tarnyba ir kitos institucijos).

- *Visa komanda* apima visus ugdymo proceso dalyvius ir yra atsakinga už specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimo strategijos pasirinkimą, tikslų numatymą ir suformulavimą, jų realizavimą praktinėje veikloje.

Vienas iš svarbiausių komandinio darbo aspektų , ne tik komandos narių sudėtis, bet ir nuolatinė tiesioginė ar netiesioginė komandos narių sąveika/interakcija.

Komandinio darbo formos

Tiesioginė komandos narių sąveika:

- Komandos narių susitikimai (atvejo analizė);
- Susirinkimai ir diskusijos;
- Informaciniai susirinkimai, paskaitos, pranešimai;
- Neformalūs susitikimai su tėvais užklasinės veiklos metu;
- Neformalūs pedagogų susitikimai;
- Individualios konsultacijos tėvams/globėjams ir vaikui (pedagogų, reikalingų specialistų);
- Individualios specialistų konsultacijos pedagogams;
- Telefoniniai pokalbiai (esant skubiems, neatidėliotiniems reikalams).

Netiesioginė komandos narių sąveika:

- Bendri dienoraščiai (“keliaujantis sąsiuvinis”);
- Susirašinėjimas (kompiuteris, pranešimai pasiekimų knygelėje ir kt.);
- Ataskaitos apie pasiekimus (bendra dokumentacija).

Komandos funkcionavimui būtinos sąlygos:

- Kompetencija;
- Įsipareigoję ir savo įnašą įdedantys nariai;
- Komandos narių vaidmenų, funkcijų pasiskirstymas, tinkama komandos struktūra;

- Aiškios elgesio normos grupėje;
- Tarpasmeniniai santykiai: parama, priėmimas, pagarba, pasitikėjimas;
- Palaikanti įstaigos aplinka.

Tik kryptingas, visapusiškas darbas, bendros visų dalyvių pastangos įgalina siekti visapusiškos vaiko kognityvinės, emocinės, fizinės, socialinės ir akademinės sėkmės.

SUDERINTA

Šiaulių specialiojo ugdymo centro
tarybos pirmininkė

Daiva Šakinienė

2014-04-03